



FINANSMINISTERIET

Opdateret mellemfristet forløb

Februar 2025



Opdateret mellemfristet forløb
Februar 2025

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
Makropolitisk Center

Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33
fm@fm.dk

Elektronisk publikation:
ISBN: 978-87-94088-88-6

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Indhold

1. Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025	4
Udgangspunktet er styrket af de senere års stærke udvikling	8
1.1 Det samfundsøkonomiske forløb til 2030	9
1.2 Strukturel saldo frem mod 2030	12
Fra faktisk til strukturel saldo	13
1.3 Finanspolitisk råderum	15
1.4 Offentlige indtægter	17
1.5 Offentlige udgifter	19
Offentligt forbrug	20
Offentlige investeringer	21
Overførselsindkomster	22
1.6 Finanspolitikens aktivetsvirkning	23
1.7 Finanspolitisk holdbarhed og saldoudviklingen efter 2030	24
Bilag 1. Den strukturelle saldo	27

1. Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025

I en verden, der både sikkerheds- og handelspolitisk befinder sig i en højst usikker situation, er udgangspunktet for dansk økonomi kendetegnet ved usædvanligt stærke nøgletal med et stærkt arbejdsmarked, solide offentlige finanser og et højt aktivitetsniveau på ryggen af flere år med høj vækst i BNP.

De senere års stærke udvikling i både den faktiske og strukturelle beskæftigelse har sammen med stigende indtjening i danske virksomheder og øgede formuer i danske husholdninger mv. ført til gentagne opjusteringer af de offentlige finanser og derigennem forøgelse af det skønnede finanspolitiske råderum. Det gør sig også gældende i indeværende fremskrivning, hvormed der er tale om den tredje betydelige opjustering på blot to år. I indeværende fremskrivning er de offentlige finanser underliggende forbedret med 0,7 pct. af BNP i 2030 sammenlignet med den seneste fremskrivning fra august 2024.

Det bemærkes samtidig, at udviklingen generelt er blevet vanskeligere at forudsige i disse år. Dels på grund af øget betydning af international arbejdskraft, hvor omfanget er vanskeligt at skønne over, dels på grund af udviklingen i dansk eksport, som er vokset betydeligt på trods af, at verdenshandlen generelt er stagneret. Disse forhold og den fornyede usikkerhed om det globale handelsregime har øget usikkerheden om de mellemfristede fremskrivninger.

Den nuværende stærke danske økonomi afspejler blandt andet gennemførte reformer, et velfungerende arbejdsmarked og stærke virksomheder. Økonomien som helhed har klaret sig godt gennem covid-19-pandemien og perioden med høj inflation efter Ruslands invasion af Ukraine i 2022. Inflationen er i løbet af de seneste år blevet nedbragt i langt de fleste lande uden, at der har været en egentlig recession i den globale økonomi med faldende beskæftigelse og stigende ledighed, om end mange lande har oplevet stagnation.

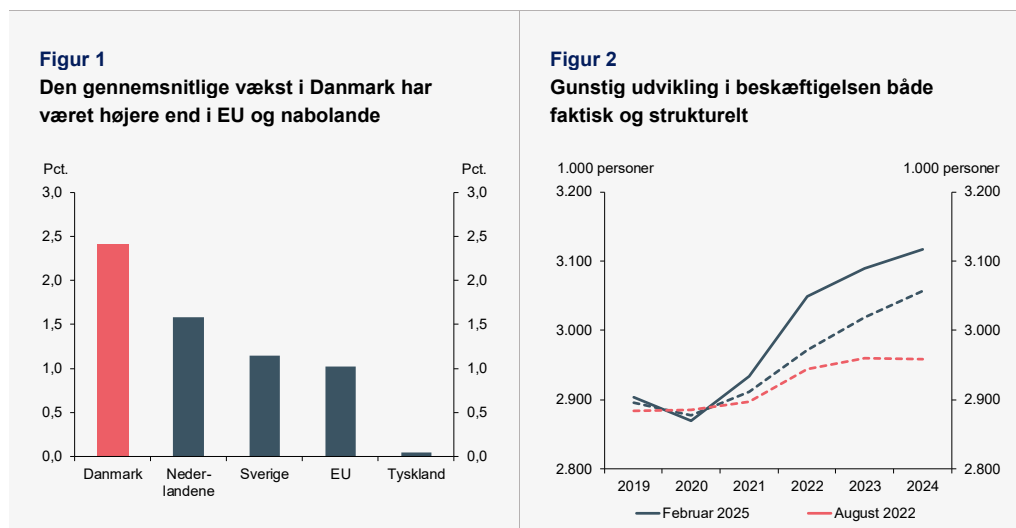
Store dele af dansk økonomi har også været påvirket af perioden med høj inflation og stigende renter. Der har således været tilbagegang i den indenlandske efterspørgsel, og i flere brancher har der været stilstand i de seneste år på linje med situationen i mange andre lande. Imidlertid har medicinalindustrien trukket eksporten og den samlede vækst i dansk økonomi op.¹ Eksporten skønnes således at være steget

¹ Fremgangen er især sket i form af M&P-aktiviteter i udlandet, hvor store dele af produktionen ligger i udlandet og dermed foregår med begrænset anvendelse af dansk arbejdskraft, men hvor store dele af værdiskabelsen registreres i Danmark, jf. *Økonomisk Redegørelse, december 2024*.

med næsten 23 pct. siden 2022, mens eksporten i EU som helhed er stagneret, herunder i Tyskland.

Fra 2019 og frem til 2024 har der således været høje BNP-vækstrater i dansk økonomi på i gennemsnit knap 2½ pct. om året, *jf. figur 1*. Til sammenligning har væksten i EU som helhed været omkring 1 pct., og i Tyskland har der samlet set ikke været nævneværdig vækst siden 2019.

På trods af afmatningen i efterspørgslen fra store dele af både ind- og udland er beskæftigelsen i Danmark i samme periode steget med over 200.000 personer, *jf. figur 2*. Det har medvirket til en mere jævn udvikling i dansk økonomi under og efter perioden med høj inflation og stigende renter. Men det har også ført til en svag produktivitetsvækst i flere brancher, og det må forventes, at virksomhederne gradvist vil tilpasse efterspørgslen efter arbejdskraft til produktionen. Det vil bidrage til at genoprette produktiviteten.



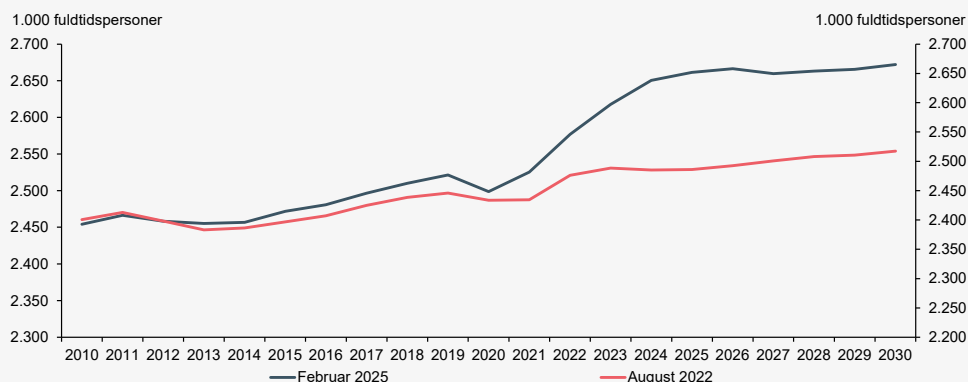
Anm.: Figur 1 viser den gennemsnitlige årlige vækst fra 1.-3. kvartal 2019 til 1.-3. kvartal 2024.

De stiplede kurver i figur 2 angiver de skønnede strukturelle niveauer i de to fremskrivninger.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Den ekstraordinære udvikling i dansk økonomi betyder, at den strukturelle beskæftigelse er opjusteret med i størrelsesordenen 120.000 fuldtidspersoner i 2024 og frem, når der sammenlignes med den mellemfristede fremskrivning fra august 2022, *jf. figur 3*.

Figur 3
Den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse er opjusteret frem mod 2030

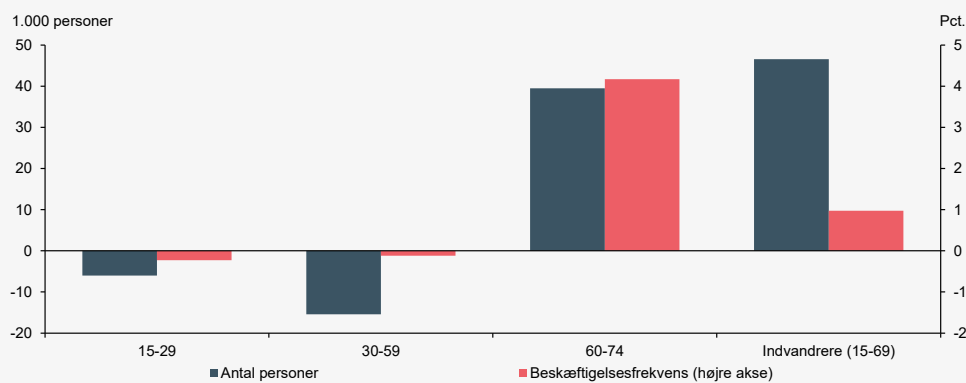


Anm.: Den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse er bl.a. baseret på en arbejdstid korrigeret for midlertidige udsving ved hjælp af et Hodrick-Prescott-filter.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Opjusteringen og den positive udvikling skal særligt ses i lyset af, at beskæftigelsesomfanget blandt seniorer og herboende indvandrere er steget betydeligt, mens der samtidig har været en stor tilgang af international arbejdskraft, herunder fra andre EU-lande og Ukraine. Alene siden 2. kvartal 2022 og frem til 3. kvartal 2024 er lønmodtagerbeskæftigelsen blandt 60-74-årige og indvandrere steget med henholdsvis næsten 40.000 og 47.000 personer, *jf. figur 4*. Den øgede beskæftigelse blandt indvandrere afspejler i de seneste par år primært en øget tilgang af international arbejdskraft. Over lidt flere år afspejler udviklingen i højere grad også en højere beskæftigelse blandt herboende indvandrere, *jf. nærmere i temakapitel om international arbejdskraft i Økonomisk Redegørelse, august 2024*.

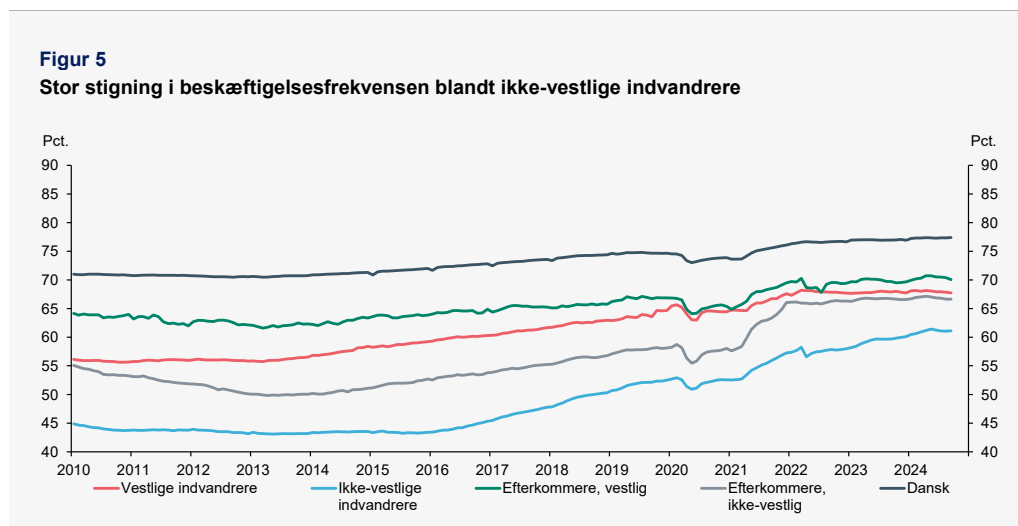
Figur 4
Stigningen i beskæftigelsen fra 2. kvartal 2022 til 3. kvartal 2024 har været drevet af seniorer og indvandrere



Anm.: Beskæftigelsesfrekvenserne er beregnet som lønmodtagerbeskæftigelsen i pct. af befolkningen i de pågældende grupper. Der er i beregningen af beskæftigelsesfrekvenser ikke taget højde for sammensætningseffekter inden for grupper.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Den stigende lønmodtagerfrekvens blandt indvandrere er drevet af ikke-vestlige indvandrere, som i stigende grad har fået fodfæste på arbejdsmarkedet. Siden 2021 er beskæftigelsesfrekvensen blandt ikke-vestlige indvandrere steget med omkring 5 pct.-point, og siden 2015 er frekvensen steget med næsten 20 pct.-point, jf. figur 5.



Anm.: Figuren viser faktiske lønmodtagerbeskæftigelsesfrekvenser for de enkelte herkomstgrupper.

Udviklingen afspejler bl.a. også ændret alderssammensætning inden for grupperne.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Der er en række væsentlige usikkerheder knyttet til den økonomiske udvikling de kommende år, herunder betydelig usikkerhed forbundet med udsigterne for Danmarks udenrigshandel. Det mulige udfaldsrum er stort, gående fra relativt kortvarigt forværrede rammevilkår for den internationale handel til en betydelig og mere langvarig eskalering i brugen af told og andre handelsrestriktioner, der fører til en bredere handelskonflikt, som dæmper den globale handel og økonomiske vækst.

For en lille, åben økonomi som Danmarks kan en handelskonflikt medføre mærkbare konsekvenser.² Dansk økonomi har i årtier draget fordel af en specialiseret global økonomi, hvor regelbaseret og multilateral handel har bidraget til højere produktivitet og velstand. Øgede toldsatser på europæisk eksport, eksempelvis til USA, vil svække danske virksomheders konkurrenceevne på deres største eksportmarked og desuden have afledte konsekvenser via en svækkelse af økonomien i det øvrige Europa, som kun delvist må forventes opvejet af rentenedsættelser eller andre tiltag. Dog produceres en betydelig del af den danske eksport til USA i USA, da mange danske virksomheder har fysisk produktion i USA. Denne eksport vil som udgangspunkt ikke blive pålagt told direkte.³

² Se fx boks 1.1 i *Økonomisk Redegørelse, december 2024*.

³ Omtrent halvdelen af den samlede danske eksport til USA (eller ca. $\frac{3}{4}$ af eksporten af varer til USA) udgøres af varer, der er produceret i USA eller tredjelande, og som derefter sælges i USA (såkaldt merchanting og processing). Det vurderes, at denne primært produceres i USA. For yderligere se fx kapitel 6 i *Økonomisk Redegørelse, december 2024*.

De økonomiske konsekvenser af en handelskonflikt er behæftet med stor usikkerhed og afhænger af både omfanget og varigheden af eventuelle handelshindringer, såsom højere toldsatsler.

Det er således vanskeligt på forhånd at vurdere, hvordan en handelskonflikt vil påvirke dansk økonomi. Omfattende handelsrestriktioner kan medføre fald i virksomhedernes investeringer samt finansiell uro, hvilket kan give et væsentligt tilbageslag. Omvendt kan påvirkningen blive mindre, hvis fx en ekstratold kun pålægges i en relativt kort periode.

På længere sigt vurderes effekterne på dansk økonomi af mindre samhandel med fx USA dog at være mere begrænsede, om end entydigt negative, idet de danske virksomheder gradvist vil omstille sig over mod eksport til resten af verden.

Et eventuelt konjunkturtilbageslag ventes normalt ikke at have væsentlig betydning for det finansielle råderum. Det skal ses i sammenhæng med, at den strukturelle saldo – som er relevant for opgørelsen af det finansielle råderum – er korrigeret for skønnede konjunkturpåvirkninger (og andre midlertidige forhold). Det kan dog ikke udelukkes, at et konjunkturtilbageslag i et vist omfang kan sætte sig i strukturelle forhold, herunder fx ved at omfanget af international arbejdskraft vil kunne dæmpes i forhold til det forudsatte som følge af svækkede jobmuligheder.

Udgangspunktet er styrket af de senere års stærke udvikling

Gennem de senere år er der skønnet betydelige underliggende forbedringer af den strukturelle saldo, som løbende har ført til et større finansielt råderum givet saldomålet på -0,5 pct. af BNP i 2030. Siden den mellemfristede fremskrivning fra august 2022 – *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026* – er den strukturelle saldo underliggende forbedret med samlet set 1,6 pct. af BNP i 2030, herunder en forbedring på 0,7 pct. af BNP når der sammenlignes med den seneste fremskrivning fra august 2024, *jf. nærmere i afsnit 1.2.*

De underliggende forbedringer af de offentlige finanser, som løbende er beskrevet i de mellemfristede fremskrivninger, afspejler særligt, at skønnet for den strukturelle beskæftigelse er opjusteret, som nævnt blandt andet som følge af mere international arbejdskraft og øget beskæftigelse blandt seniorer. Hertil kommer, at skønnene for de strukturelle indtægter fra selskabsskat og aktieskat er opjusteret på baggrund af den løbende tilkomst af nye data (herunder Danmarks Statistiks hovedrevision af nationalregnskabet i juni 2024). Endvidere er de offentlige nettorenteindtægter opjusteret, herunder i takt med at den offentlige gæld er blevet nedbragt og den offentlige nettoformue er forøget.⁴

⁴ Det bemærkes, at De Økonomiske Råd i *Dansk Økonomi, efterår 2024* opjusterede skønnet for det finansielle råderum frem mod 2030 med 0,8 pct. af BNP (herunder også i forhold til Finansministeriets daværende fremskrivning), hvilket havde baggrund i omtrent de samme faktorer som beskrevet ovenfor. Opjusteringen af råderummet i indeværende fremskrivning er således overordnet på linje med De Økonomiske Råds seneste skøn.

De fremskrevne saldoforbedringer i 2030 afspejler i alt overvejende grad, at den aktuelle vurdering af den strukturelle stilling på offentlige finanser er opjusteret. Siden august 2022 er skønnet for den strukturelle saldo i 2024 således samlet set opjusteret med 1 pct. af BNP på trods af, at der er indregnet udgiftsløft uden modgående finansiering på omkring 0,6 pct. af BNP til forøgelse af den militære støtte under Ukraine-fonden samt forsvar mv.

Den samlede fremskrevne forbedring af den strukturelle saldo i 2030 siden august 2022 afspejler således primært forbedringer, der allerede skønnes at være indtruffet i dansk økonomi de senere år.

1.1 Det samfundsøkonomiske forløb til 2030

I forhold til den mellemfristede fremskrivning i *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024 er forløbet opdateret med blandt andet det nye konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og prioriteringerne i finansloven for 2025. Fremskrivningen inkluderer også en række indgåede aftaler, herunder *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* (november 2024) mv., jf. boks 1.

Boks 1

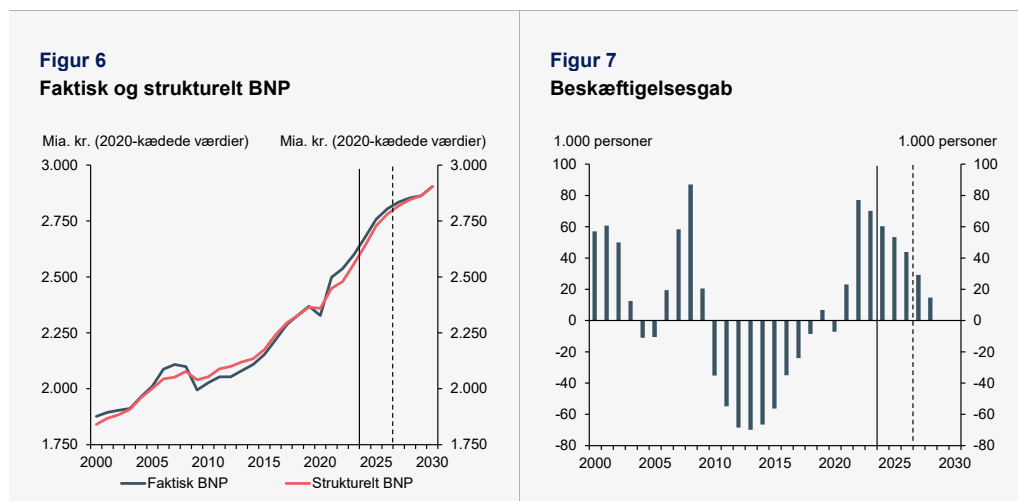
Øversigt over centrale nye oplysninger og forudsætninger, som er indarbejdet i sammenlignet med *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*

- **Nyt konjunkturgrundlag i Økonomisk Redegørelse, december 2024:** Fremskrivningen tager udgangspunkt i den opdaterede konjunkturprognose, som indeholder skøn for makroøkonomiske nøgletal, herunder skøn for BNP, beskæftigelse og offentlige finanser i 2024, 2025 og 2026. Det bemærkes, at konjunkturprognosen i *Økonomisk Redegørelse, december 2024* blev udarbejdet med den nye makroøkonomiske model MAKRO, mens nærværende fremskrivning er udarbejdet med ADAM.
- **Finanslov 2025:** Der blev indgået aftale om finansloven for 2025 i november 2024.
- **Aftale om Implementering af et Grønt Danmark:** Fremskrivningen afspejler virkningen af aftalen om implementeringen af aftalen om den grønne trepart.
- **Renteforudsætninger:** For 2024-2026 anvendes forudsætninger om renteutviklingen fra *Økonomisk Redegørelse, december 2024*. I 2030 forudsættes den 10-årige rente på statsobligationer at udgøre 2,7 pct. På meget langt sigt (2050 og derefter) antages den 10-årige rente at svare til et forudsat normalniveau på 4 pct.
- **Opdaterede forudsætninger om udviklingen i olie- og CO₂-kvotepriserne:** Skøn for olieprisudviklingen er opdateret i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og følger den sædvanlige metode. Ligeledes er der indregnet opdaterede skøn for udviklingen i CO₂-kvotepriser.

I det mellemfristede forløb frem mod 2030 er det beregningsteknisk lagt til grund, at der gradvist vil ske en normalisering af kapacitetspresset frem mod 2029 fra et stadig forhøjet niveau i 2026. Herefter antages økonomien fra 2029 at følge de beregnede strukturelle niveauer, jf. figur 6.

Udviklingen i det mellemfristede forløb tager højde for virkninger af gennemførte reformer, som betyder, at arbejdsudbuddet og den strukturelle beskæftigelse stiger

frem mod 2030, men i et langsommere tempo end i de seneste 10 år. Fra 2029 og frem er det forudsat, at beskæftigelsen følger sit beregnede strukturelle niveau således, at beskæftigelsesgabets er lukket, *jf. figur 7*.



Anm.: De fuldt optrukne og stiplede lodrette linjer angiver henholdsvis sidste datadækkede år og sidste konjunkturår. Den strukturelle beskæftigelse er et beregnet skøn for beskæftigelsesniveauet i en neutral konjunktursituation.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Efter en periode med kraftig vækst i produktionspotentialet på i gennemsnit 2,4 pct. om året i 2016-2025, forudsættes en potentiel vækst på ca. 1,3 pct. om året i 2026-2030, *jf. tabel 1*. Den høje vækst i 2016-2025 skal blandt andet ses i lyset af en stærk vækst i arbejdsudbuddet understøttet af reformer, herunder forhøjelser af tilbagetrækningsaldrerne, skattereformer og ændrede modregningsregler for folkepensionisters arbejdsindkomst mv. Hertil kommer en stigning i international arbejdskraft, samt at de danske virksomheder har øget deres produktion i udlandet, hvilket har styrket den danske produktivtetsvækst.

Tabel 1
Bidrag til vækst i produktionspotentialet og i faktisk realt BVT, 2000-2030

	2001-2015	2016-2025	2026-2030
Gns. vækst pr. år, pct.			
1. Produktionspotentiale	1,3	2,4	1,3
<i>heraf bidrag fra</i>			
- Strukturel ledighed	0,2	-0,1	0,0
- Strukturel arbejdsstyrke	0,2	1,0	0,0
- Trend arbejdstid	-0,3	-0,2	0,1
- Trend timeproduktivitet ¹⁾	1,1	1,7	1,2
2. Konjunktur	-0,5	0,2	-0,3
3. Faktisk BVT (1+2)	0,8	2,6	1,0
4. Nettoafgifter	0,1	-0,1	0,1
5. Faktisk BNP (3+4)	0,9	2,5	1,0

Anm.: På grund af afrundinger summer delkomponenter ikke nødvendigvis til totalen.

1) Timeproduktiviteten dækker over såvel ændringer i totalfaktorproduktiviteten, kapitalintensiteten og arbejdsintensiteten pr. time blandt beskæftigede.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

Frem mod 2030 forventes stigninger i produktionspotentialet primært at følge af generelle produktivitetstigninger. Arbejdsstyrken forventes at være omtrent uændret, hvilket dækker over modsatrettede effekter. Den demografiske udvikling trækker i retning af en lavere arbejdsstyrke, idet antallet af herboende i den arbejdsdygtige alder forventes at falde frem mod 2030. Omvendt trækker en fortsat positiv nettoindvandring i retning af en voksende arbejdsstyrke, om end i mindre omfang end de seneste år. Dertil kommer virkningen af gennemførte reformer, blandt andet i denne regeringsperiode, som bidrager positivt til vækstpotentialet frem mod 2030.

De beregningstekniske forudsætninger om det realøkonomiske forløb til 2030 er opsummeret i *tabel 2*.

Tabel 2
Nøgletal for dansk økonomi 2023-2030

	Konjunkturår				Mellemløbet forløb		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029-2030
Outputgab og reale vækstrater, pct.							
BNP	2,5	3,0	3,0	1,7	1,0	0,7	1,0
BVT	3,0	3,5	2,9	1,7	0,9	0,6	0,9
Outputgab (pct. af BVT) ¹⁾	1,6	1,4	1,0	0,9	0,6	0,3	0
Efterspørgsel, realvækst, pct.							
Privat forbrug	1,4	0,3	2,2	1,8	1,9	1,7	1,9
Offentligt forbrug ²⁾	-0,3	2,6	3,0	0,5	0,3	2,6	2,2
Faste bruttoinvesteringer	-6,6	-0,6	3,0	1,9	2,9	0,2	1,5
Eksport	10,4	6,0	4,8	3,5	3,3	3,0	2,1
Import	3,7	1,6	4,5	3,5	5,4	4,6	3,5
Pris og lønudvikling, pct.							
Timelønninger	3,8	5,3	3,4	3,2	3,4	3,3	3,2
Forbrugerpriser	3,3	1,5	1,9	1,7	1,9	1,8	1,7
Betalingsbalance mv., pct. af BNP							
Betalingsbalance	9,8	12,9	11,8	10,8	9,6	8,8	7,4
Arbejdsmarked og produktivitet							
Strukturel arbejdsstyrkevækst (pct.)	1,2	1,1	0,4	0,0	-0,3	0,1	0,1
Strukturel beskæftigelsesvækst (pct.)	1,6	1,3	0,4	0,2	-0,3	0,1	0,1
Bruttoledighed (1.000 personer)	84	87	91	91	95	101	107
Timeproduktivitet, private byerhverv (pct.)	1,4	4,2	3,2	2,9	1,4	1,3	1,2

Anm.: Forløbet i 2025 og 2026 er baseret på *Økonomisk Redegørelse, december 2024*. For 2029-2030 vises alle tal som gennemsnitlige årlige vækstrater, på nær tallene for ledighed, gab, betalingsbalance og privat finansiel opsparing, der er angivet som gennemsnitsniveauer i perioden.

- 1) Outputgabets antages beregningsteknisk at lukke i 2029.
- 2) Realvæksten i det offentlige forbrug er baseret på de offentlige forbrugsudgifter opgjort ved inputmetoden ekskl. afskrivninger. Realvæksten i det offentlige forbrug er forudsat ens ved input- og outputmetoden fra 2024 og frem. I realvæksten i BNP indgår også afskrivninger.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

1.2 Strukturel saldo frem mod 2030

Finanspolitikken planlægges overordnet ud fra det mellemløbet mål om en strukturel offentlig saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. I årene frem mod 2030 planlægges finanspolitikken med en aftagende profil for den strukturelle saldo, *jf. tabel 3*.⁵

⁵ Den strukturelle saldo er et beregnet mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser ved den givne finanspolitik. Den strukturelle saldo renses – i modsætning til den faktiske saldo – for virkningen af konjunktursving og en række andre midlertidige forhold og er derfor et mere robust mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser.

I den opdaterede mellemfristede fremskrivning er der udsigt til en underliggende forbedring af den strukturelle saldo på 0,7 pct. af BNP i 2030 i forhold til den seneste mellemfristede fremskrivning *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024. Det skal blandt andet ses i lyset af forbedringen i konjunkturårene som følge af højere skønnet strukturel selskabsskat og strukturel beskæftigelse, *jf. Økonomisk Redegørelse, december 2024*. Hertil kommer blandt andet højere skønnede strukturelle nettorenteindtægter og udbytter samt opdaterede forudsætninger om strukturel registreringsafgift.

I 2027-2029 er der ligeledes udsigt til en underliggende forbedring af den strukturelle saldo. Størrelsen på saldoforbedringen i den mellemfristede fremskrivning varierer lidt henover årene (stigende fra 2027 til 2030), hvilket blandt andet afspejler profilen i ændringerne i skønnene for strukturel registreringsafgift og de strukturelle nettorenteindtægter og udbytter.

Tabel 3

Den strukturelle offentlige saldo

Pct. af strukturelt BNP	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Den strukturelle saldo i <i>Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028</i> , august 2024	0,6	0,2	-0,1	-0,2	-0,3	-0,5	-0,5
<i>Økonomisk Redegørelse, december 2024</i>	1,3	0,6	0,4				
<i>Opdateret mellemfristet forløb</i> , februar 2025 før udmøntning i 2029-2030	1,2	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
<i>Ændring fra Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028, august 2024 til Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025 før udmøntning i 2029-2030.</i>	0,6	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7
<i>Opdateret mellemfristet forløb</i> , februar 2025 inkl. udmøntning i 2029-2030	1,2	0,5	0,3	0,3	0,3	-0,5	-0,5

Anm.: I forbindelse med den opdaterede mellemfristede fremskrivning er skønnene for den strukturelle saldo i 2024-2026 revideret sammenlignet med *Økonomisk Redegørelse, december 2024* som følge af opdaterede forudsætninger om strukturel registreringsafgift samt opdaterede skøn for de strukturelle nettorenteindtægter og udbytter mv. i den mellemfristede fremskrivning, som påvirker de strukturelle skøn bagudrettet via syvårs glidende gennemsnit.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024 og *Økonomisk Redegørelse, december 2024*.

Inden for regeringens mellemfristede saldomål på -0,5 pct. af BNP i 2030 er der således plads til yderligere finanspolitiske disponeringer. Den underliggende forbedring på 0,7 pct. af BNP i 2029 og 2030 (dvs. efter udgiftsloftsårene) udmøntes beregningsteknisk til et større finanspolitisk råderum i den opdaterede fremskrivning. Efter indregningen af et større råderum er den strukturelle saldo således uændret i 2029 og 2030 sammenlignet med *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024.

Fra faktisk til strukturel saldo

Beregningen af den strukturelle saldo foretages ved, at den faktiske offentlige saldo korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne og en række midlertidige forhold. Det drejer sig blandt andet om indtægterne fra

pensionsafkastskatten, som ofte fluktuerer ganske meget fra år til år, og indtægterne fra selskabsskat. Herudover korrigeres den faktiske offentlige saldo for en række en-gangsforhold, der kan have en betydelig størrelsesorden i de enkelte år. Korrektionerne for de forskellige midlertidige forhold er vist i tabel 4 og mere detaljeret i bi-lag 1.

Tabel 4
Fra faktisk til strukturel saldo

	2024	2025	2026	2027	2028	2029 ⁶⁾
Pct. af BNP						
1. Faktisk saldo	2,9	1,6	1,3	0,8	0,5	-0,5
<i>Heraf bidrag til den faktiske saldo fra:</i>						
2. Konjunkturgab	1,3	1,0	0,8	0,6	0,3	-
3. Selskabsskat ¹⁾	1,2	0,9	0,6	0,0	0,0	-
4. Registreringsafgift	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-
5. Aktieskat	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-
6. Pensionsafkastskat	-0,6	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-
7. Nordsøindtægter ²⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
8. Nettorentebetalinger og udbytter ¹⁾	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,1	-
9. Specielle budgetposter ³⁾	-0,3	-0,4	-0,1	0,0	0,0	-
10. Øvrige forhold ⁴⁾	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-
11. Strukturel saldo (1-2-3-4-5-6-7-8-9-10)⁵⁾	1,2	0,5	0,3	0,3	0,3	-0,5

- 1) Ekskl. indtægter vedrørende aktiviteter i Nordsøen.
- 2) Det strukturelle niveau er baseret på det strukturelle provenu, der blev beregnet ved fastsættelse af udgiftslofterne justeret for holdbarhedsvirkningen af ændringer i de fremtidige nordsøprovenu i forhold til skønnet ved loftfastsættelsen. Herudover justeres provenuet for de direkte konsekvenser for nordsøindtægterne af *Aftale om inflationshjælp* (februar 2023).
- 3) I 2024-2026 er der korrigeret for ekstraordinære covid-19-udgifter i forbindelse med erstatningsaf-tale til minkavlere og følgeerhverv mv. I 2024-2025 er der endvidere korrigeret for tilbagebetaling af ejendomsskatter som følge af *Forlig om tryghed om boligbeskatningen* (maj 2017).
- 4) I 2024-2028 er der korrigeret for ekstraordinære covid-19-udgifter i forbindelse med erstatningsaf-tale til minkavlere og følgeerhverv mv. I 2024 og frem er der korrigeret for afvigelser fra balance mellem indtægter og udgifter i AUB-ordningen. Der er også korrigeret for investeringen i kampfly, som planlægges i perioden 2021-2026, men som påvirker den strukturelle saldo gennem et syvårs glidende gennemsnit. Øvrige forhold indeholder endvidere forskelle i tilsagnsniveau og aflob for udviklingsbistanden og omregning fra pct. af faktisk BNP til pct. af strukturelt BNP.
- 5) Strukturel saldo opgjort i pct. af strukturelt BNP.
- 6) I 2029 og frem forudsættes økonomien at være strukturel. Den faktiske og strukturelle saldo er således sammenfaldende.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

1.3 Finanspolitisk råderum

De offentlige finanser frem mod 2030 er styrket siden den seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2024. Givet saldomålet på -0,5 pct. af BNP i 2030 indgår den underliggende forbedring af den strukturelle saldo efter udgiftsloftsårene i det finanspolitiske råderum.⁶

Råderummet for de enkelte år udmøntes konkret hvert år i forbindelse med tilrettelæggelsen af finanspolitikken inden for rammerne af de fastsatte udgiftslofter – dvs. i forbindelse med økonomiaftaler med kommuner og regioner samt finanslovsforslaget og de efterfølgende aftaler om finansloven mv. Råderummet for 2025 er således udmøntet i forbindelse med finanslovsaftalen for 2025 mv.

Det finanspolitiske råderum frem mod 2030 blev senest opgjort i forbindelse med *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024, hvor det blev beregnet til ca. 38½ mia. kr. (2025-priser) i 2030 målt i forhold til udgiftsniveauet i 2025, dvs. i forhold til det budgetterede niveau for finanslovsåret. I forbindelse med den opdaterede mellemfristede fremskrivning er det finanspolitiske råderum opgjort til ca. 59 mia. kr. i 2030 (målt i forhold til udgiftsniveauet i 2025), *jf. tabel 5*.

Tabel 5
Opdateret finanspolitisk råderum

	2026	2027	2028	2029	2030
Mia. kr. (2025-priser), målt ift. udgiftsniveauet i 2025					
Opdateret 2030-forløb, august 2024	4¼	10	28½	31½	38½
Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025	5	8	26¼	51¼	59
<i>Memopost: Resterende grønt råderum reserveret inden for det finanspolitiske råderum</i>	0	0	¼	¼	¼

Anm.: Det finanspolitiske råderum opgøres som den højst mulige offentlige forbrugsvækst ekskl. af-skrivninger inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP i 2030 og afrundet til nærmeste kvarte mia. kr. Opgørelsen er korrigeret for ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minikavlere og følgeerhverv mv. og midlertidige udgifter forbundet med håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler på finansloven for 2025 til at dække en forlængelse af særloven. Desuden er råderummet korrigeret for forudsatte driftsudgifter i regi af Ukraine-fonden. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende over tid.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024 og egne beregninger.

I opgørelsen af råderummet er der taget højde for virkningen af de aftaler, der er indgået siden august 2024, herunder *aftale om implementering af et grønt Danmark* (november 2024) samt øvrige nye oplysninger mv., *jf. boks 2*.

⁶ Det finanspolitiske råderum er et mål for, hvor meget plads der er til nye politiske initiativer inden for det fastsatte balancekrav på -0,5 pct. af BNP i 2030, herunder til realvækst i det offentlige forbrug eller andre politiske initiativer.

Boks 2**Det finanspolitiske råderum fra 2025 til 2030 sammenlignet med fremskrivningen fra august 2024**

Siden det mellemfristede forløb i august 2024 er der indregnet nye oplysninger, der påvirker det finanspolitiske råderum, jf. tabel a:

- **Underliggende forbedring af den strukturelle saldo.** I forhold til den mellemfristede fremskrivning fra august 2024 er skønnet for den strukturelle saldo opjusteret mærkbart frem mod 2030, hvilket blandt andet afspejler, at skønnet for de strukturelle indtægter fra selskabsskatten er opjusteret, samt en højere skønnet strukturel beskæftigelse. Hertil kommer blandt andet højere skønnede offentlige nettorenteindtægter og udbytter samt opdaterede forudsætninger om strukturel registreringsafgift. Den underliggende forbedring i 2030 indebærer, at der er plads til en højere forbrugsvækst målt i forhold til niveauet i 2025 givet saldomålet på -0,5 pct. af BNP i 2030.
- **Aftale om implementering af et grønt Danmark.** *Aftalen om implementering af et grønt Danmark* (november 2024), der blandt andet er finansieret med afsatte midler i det såkaldte grønne råderum, bidrager isoleret set til at reducere det finanspolitiske råderum frem mod 2030. Virkningen afspejler blandt andet finansieringsbidraget fra det grønne råderum, der udgør ca. ¾ mia. kr. i 2025 stigende til ca. 1½ mia. kr. i 2030, samt at en andel af den økonomiske ubalance i aftalen i 2026-2030 beregningsteknisk er forudsat håndteret af det finanspolitiske råderum. Råderummet i 2030 reduceres samlet set med ca. 1¼ mia. kr.
- **Finanslov for 2025 og andre politiske aftaler.** Aftalen om finansloven for 2025 mv. er samlet set omtrent neutral for det finanspolitiske råderum. Virkningen afspejler de samlede konsekvenser af de konkrete udmøntninger som led i finansloven for 2025 samt de aftalte elementer i *Aftale om Ungeløftet – flere unge i arbejde og forpligtende fællesskaber* (oktober 2024) samt *Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2025-2028* mv. (november 2024).
- **Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.** En række øvrige forhold og tekniske justeringer bidrager samlet set svagt positivt til det finanspolitiske råderum. Ændringerne vedrører blandt andet opdaterede forudsætninger for udgifter til EU og udviklingsbistand, der er omfattet af det statslige delloft for driftsudgifter og bidrager til at reducere det offentlige forbrug inden for rammerne af de fastlagte udgiftslofter i 2025-2028. De samlede tekniske forhold mv. bidrager til en beregningsteknisk forøgelse af den højest mulige forbrugsvækst fra 2025 til 2030 på ¼ mia. kr. sammenlignet med opgørelsen i august 2024.

Tabel a**Ændringer i det finanspolitiske råderum i 2030**

	2030 ift. 2025
Mia. kr. (2025-priser)	
Opdateret 2030-forløb, august 2024	38½
+ Underliggende forbedring af den strukturelle saldo	+21¼
+ Aftale om implementeringen af den grønne trepart	-1¼
+ Finanslov for 2025 og andre politiske aftaler	+0
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	+¼
Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025	59
<i>Ændring ift. Opdateret 2030-forløb, august 2024</i>	<i>20½</i>

Anm.: Det finanspolitiske råderum er korrigeret for ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. og midlertidige udgifter forbundet med håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler på finansloven for 2025 til at dække en forlængelse af særloven. Desuden er råderummet korrigeret for forudsatte driftsudgifter i regi af Ukraine-fonden. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende ud i tid.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024 og egne beregninger.

Et finanspolitisk råderum på 59 mia. kr. (2025-priser) i 2030 svarer til, at der er plads til en højest mulig offentlig forbrugsvækst på gennemsnitligt ca. 1,8 pct. årligt i perioden 2026-2030, svarende til 11½ mia. kr. (inkl. grønt råderum).

Et finanspolitisk råderum på 59 mia. kr. frem mod 2030 kan ses i sammenhæng med, at væksten i det demografiske træk i samme periode skønnes til ca. 13 mia. kr. (svarende til en årlig vækst på ca. 0,4 pct.). Udover den demografiske udvikling og reservationen til det grønne råderum skal det finanspolitiske råderum også dække øvrige prioriterede udgifter i forbindelse med udbygningen af det danske forsvar, de årlige aftaler om kommuners og regioners økonomi samt de årlige aftaler om finansloven, herunder uomgængelige merudgifter mv. og udgifter til prioriteter mv. i regeringens 2030-plan, *jf. DK2030 – Danmark rustet til fremtiden, november 2023*.

1.4 Offentlige indtægter

De samlede offentlige indtægter (primære indtægter) skønnes at variere mellem 46¼ og 47½ pct. af BNP i 2024-2030, *jf. tabel 6*. Over perioden ventes indtægter fra pensionsafkastskatten at stige fra et lavt niveau i 2024 til et mere normalt niveau i 2030, mens indtægterne fra selskabsskatten forudsættes at aftage fra et særdeles højt niveau i 2024 til et strukturelt niveau på over 3 pct. af BNP i 2030, der i historisk lys fortsat er relativt højt.

Tabel 6
Offentlige indtægter, 2023-2030

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pct. af BNP							
1. Primære indtægter	47,6	47,0	46,9	46,2	46,5	47,1	47,1
- Skatter og afgifter (skattetryk)	44,1	43,6	43,5	42,7	43,0	43,4	43,4
- Personskatter mv.	20,6	20,1	20,1	19,9	20,0	20,2	20,2
- Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
- Pensionsafkastskat	0,6	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2
- Selskabsskat	4,2	4,1	3,9	3,2	3,2	3,1	3,1
- Moms	9,0	9,0	9,0	9,0	9,1	9,2	9,2
- Ejendomsskat (grundskyld)	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
- Ejendomsværdiskat	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- Punktafgifter mv.	4,4	4,4	4,3	4,3	4,4	4,5	4,5
- Øvrige primære indtægter ¹⁾	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	3,7
2. Renteindtægter²⁾	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
3. Indtægter i alt (1+2)	49,0	48,5	48,3	47,7	48,1	48,6	48,5
<i>Memopost: Nordsøindtægter</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>

- 1) Øvrige primære indtægter indeholder blandt andet sociale bidrag, overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer samt imputerede (bereg-nede) indtægter i form af både bruttoestindkomst og bidrag til tjenstemandspensioner. Endvi-dere indgår statens indtægter fra overskudsdeling og statsdeltagelse i forbindelse med olie- og gasindvinding i Nordsøen, rørledningsafgiften samt kulbrinteskatten.
- 2) Inklusive udbytter og Nationalbankens overskud.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

De væsentligste forudsætninger bag fremskrivningen af de offentlige indtægter fremgår af boks 3.

Boks 3

Forudsætninger for fremskrivning af offentlige indtægter

Fremskrivningen af de offentlige indtægter tager udgangspunkt i vurderingen i *Økonomisk Redegørelse, december 2024*, der indeholder detaljerede skøn for de offentlige finanser i 2024, 2025 og 2026.

Kildeskatter: Indtægterne fra kildeskatter – der primært omfatter den personlige indkomstskat – er baseret på den fremskrevne udvikling i skattegrundlaget i form af lønindkomst, skattepligtige indkomstoverførsler, fradragsberettigede pensionsudbetalinger, skattepligtige pensionsudbetalinger, positiv og negativ kapitalindkomst i husholdningerne og ligningsmæssige fradrag. De fremskrevne indtægter fra kildeskatter tager højde for vedtagne ændringer i personskattelovgivningen.

Arbejdsmarkedsbidrag: Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er fremskrevet med afsæt i udviklingen i bidragsgrundlaget i form af lønindkomst mv.

Pensionsafkastskat: Indtægter fra pensionsafkastskatten frem mod sidste år med udgiftslofter er beregnet ud fra det forventede afkast på pensionsformuen, korrigeret for negativ skat til gode for modregning. Fra og med 2029 fremskrives indtægterne fra pensionsafkastskatten med afsæt i et strukturelt (sammenvejet) afkast på 4½ pct. af den skattepligtige del af pensionsformuen.

Boligskat: Indtægterne fra ejendomsværdiskat og grundskyld er fremskrevet i overensstemmelse med *Aftale om kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen* (maj 2020), hvor det nye boligsattesystem er trådt i kraft i 2024.

Selskabsskat: Indtægterne fra selskabsskat (ekskl. selskabsskat fra kulbrintevirksomhed og kulbrinteskate, som indgår i Nordsøindtægterne) tager udgangspunkt i det beregnede strukturelle provenu, som i fremskrivningen antages at udgøre en konstant andel af bruttoværditilvæksten (BVT) i den private sektor ekskl. råstofudvinding. Skønnene for selskabsskatteindtægterne tager højde for politiske aftaler og vedtagne ændringer af selskabsskattelovgivningen.

Nordsøindtægter: De fremskrevne nordsøindtægter tager afsæt i den seneste langsigtede prognose for olie- og gasproduktion fra Energistyrelsen (august 2024) samt virkningen af *Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen* (december 2020). Olieprisen fremskrives med udgangspunkt i Det Internationale Energiagenturs (IEA) seneste prognose fra 2024 og udviklingen i futures-priser.

Moms og punktafgifter: Provenuet fra moms og punktafgifter tager udgangspunkt i den fremskrevne udvikling i afgiftsgrundlagene, som udgøres af privat og offentligt forbrug, investeringer og forbrug af materialer i produktionen. Der er prioriteret et fortsat skattestop for en række punktafgifter, herunder is, chokolade og kaffe, frem mod 2030. De strukturelle indtægter fra registreringsafgiften tager afsæt i metoden anvendt i *Danmarks Konvergensprogram 2023* samt en fremskrivning af bilparken, som er en del af Klima-, Energi og Forsyningsministeriets *Klimastatus og -fremskrivning*. De fremskrevne indtægter fra moms og punktafgifter tager højde for den forventede udvikling i makroforudsætningerne samt vedtagne ændringer i afgiftssatser og øvrige skatteregler.

1.5 Offentlige udgifter

De samlede offentlige udgifter er skønnet til ca. 46 pct. af BNP i 2024 og vokser i fremskrivningen, under beregningstekniske antagelser, til 49 pct. af BNP i 2030, *jf. tabel 7*. De offentlige udgifters andel af BNP frem mod 2030 er fortsat mindre end det gennemsnitlige niveau gennem de sidste ca. 20 år, *jf. figur 8*.

Tabel 7
Offentlige udgifter, 2024-2030

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pct. af BNP							
Offentlige udgifter	46,1	46,9	47,0	46,9	47,5	49,1	49,0
Primære udgifter	45,4	46,2	46,3	46,2	46,8	48,3	48,1
- Offentligt forbrug	23,0	23,4	23,4	23,4	24,1	25,1	25,1
- Offentlige investeringer	3,3	3,6	3,6	3,6	3,4	3,4	3,4
- Indkomstoverførsler	14,2	14,3	14,7	14,7	14,9	15,1	15,1
- Subsidier	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4	1,5	1,5
- Øvrige primære udgifter	3,5	3,4	3,3	3,2	3,0	3,1	3,0

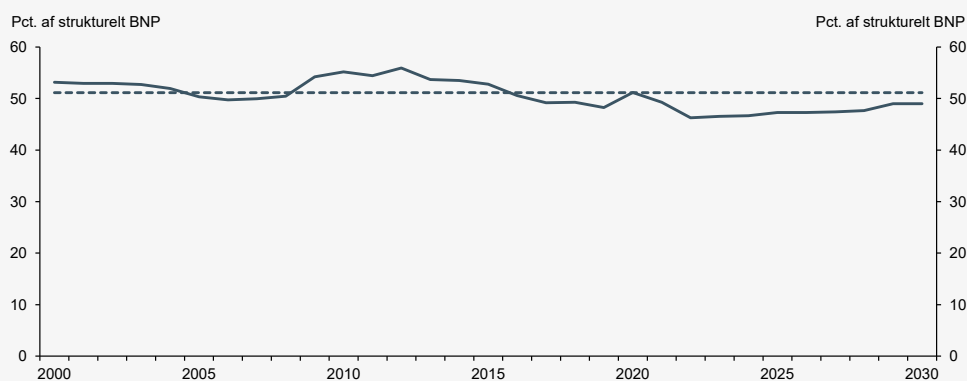
Anm.: Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Udgifterne i pct. af BNP er her angivet med afsæt i en opgørelse af de samlede udgifter, hvor alle delelementer af det offentlige forbrug – herunder imputerede udgifter i form af afskrivninger og indtægter i form af salg af varer og tjenesteydelser – henføres til udgiftssiden.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

Udviklingen i de offentlige udgifters andel af BNP fra 2024 til 2030 skal blandt andet ses i lyset af udviklingen i konjunkturerne, herunder via såkaldte nævnereffekter. Det vurderes, at nominelt BNP i 2024 er midlertidigt forøget i forhold til en normal situation som følge af et positivt outputgab, hvilket isoleret set reducerer udgifternes andel af BNP i 2024. Denne nævnereffekt aftager efterfølgende, efterhånden som konjunktursituationen forudsættes normaliseret, hvilket bidrager til, at udgifternes andel af BNP stiger frem mod 2030.

De skønnede offentlige udgifter i årene 2024-2027 er påvirket af udgifter relateret til håndteringen af situationen i Ukraine, herunder afsatte midler til militære bidrag i Ukraine-fonden og udgifter, der følger af den vedtagne særlov for ukrainere i Danmark mv.

Figur 8
Offentlige udgifter



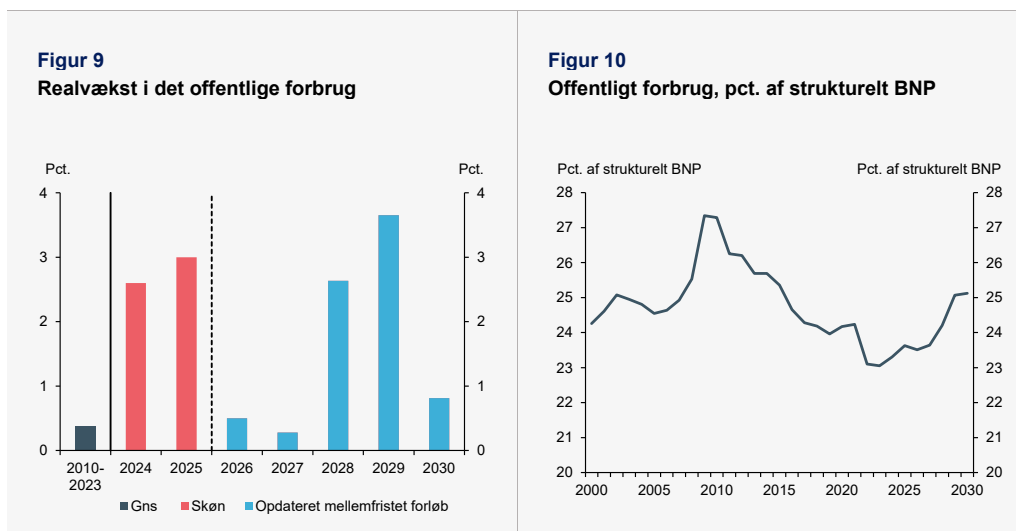
Anm.: Den stiplede linje angiver gennemsnittet fra 2004-2023.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Offentligt forbrug

Forudsætningerne om det offentlige forbrug i 2024-2026 er nærmere beskrevet i *Økonomisk Redegørelse, december 2024*. Fra 2027 og frem svarer den beregningstekniske offentlige forbrugsvækst som udgangspunkt til de fastlagte udgiftsrammer og den højst mulige offentlige forbrugsvækst (det finanspolitiske råderum) inden for det mellemfristede balancekrav for den strukturelle saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030. Den højst mulige offentlige forbrugsvækst (det finanspolitiske råderum) er isoleret set opjusteret med 21¼ mia. kr. (2025-priser) i 2030 inden for balancekravet på -0,5 pct. af BNP som følge af underliggende saldoforbedringer. Det finanspolitiske råderum er nærmere beskrevet i afsnit 1.3.

På baggrund af forudsætningerne om konjunktur- og prisudviklingen samt den beregningsteknisk forudsatte realvækst i det offentlige forbrug skønnes de offentlige forbrugsudgifter at stige fra ca. 23 pct. af BNP i 2023 til 25 pct. af BNP frem mod 2030, jf. figur 10.



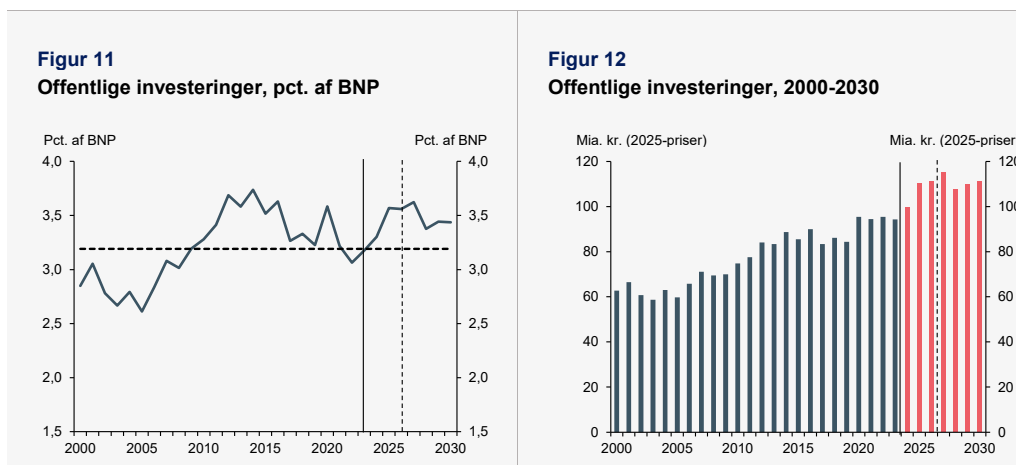
Anm.: I figur 9 er den offentlige forbrugsvækst opgjort ved inputmetoden (ekskl. afskrivninger). I figur 10 fremgår det offentlige forbrug, opgjort ved inputmetoden (inkl. afskrivninger).

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2024 og egne beregninger.

Offentlige investeringer

De offentlige investeringer som andel af BNP har i en længere årrække ligget på et højt niveau. I de seneste år frem til 2023 er de offentlige investeringer som andel af BNP midlertidigt faldet til mellem 3,1 og 3,2 pct., hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med en høj vækst i nominelt BNP.

I de kommende år forventes de samlede offentlige investeringer som andel af BNP gradvist at øges og udgøre mellem 3,4 og 3,6 pct., og de offentlige investeringer forudsættes dermed fortsat på et højt niveau, *jf. figur 11 og figur 12*.



Anm.: I figur 11 og 12 er vist offentlige investeringer inkl. forskning og udvikling, men ekskl. nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder. I figur 11 angiver den stiplede streg gennemsnittet fra 2000-2023.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2024 og egne beregninger.

Størstedelen af de offentlige investeringer udgøres af investeringer i bygninger og anlæg mv., mens en mindre del udgøres af investeringer i forskning og udvikling, jf. tabel 8.

Tabel 8
Offentlige investeringer, 2024-2030

Mia. kr. (2025-priser)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Offentlige investeringer	99,8	110,2	111,3	115,0	107,5	109,8	111,3
- Heraf bygninger og anlæg	73,4	83,1	84,0	87,6	80,1	81,6	82,7
- Heraf forskning og udvikling	26,4	27,1	27,4	27,4	27,3	28,1	28,5

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

Den samlede investeringsramme til bygninger og anlæg skal finansiere både allerede planlagte og igangsatte investeringer samt nye politiske prioriteringer frem mod 2030. Investeringsrammen udmøntes løbende – blandt andet i forbindelse med de årlige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner. Rammen finansierer blandt andet materielle leverancer til Forsvaret, vedligeholdelse og udbygning af infrastrukturen, herunder initiativer fra *Aftale om infrastrukturplan 2035* (juni 2021), samt kommunale investeringer i daginstitutioner og skoler mv. og regionale investeringer i fx sygehuse. Investeringsrammen er justeret som følge af de forudsatte virkninger af *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* (november 2024).⁷

De offentlige investeringer i forskning og udvikling fremskrives med udgangspunkt i det offentlige forskningsbudget og målet om, at de offentlige udgifter til forskning og udvikling skal udgøre 1 pct. af BNP.⁸

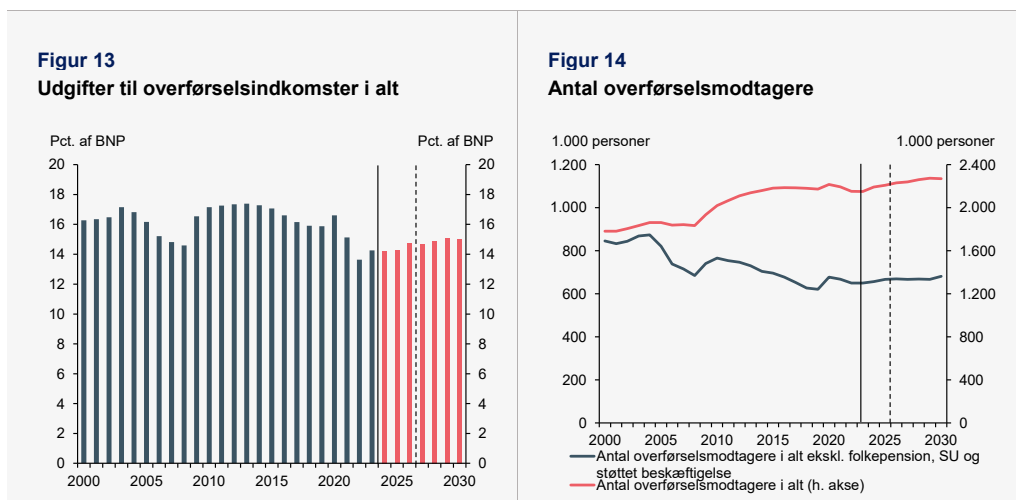
Overførselsindkomster

De samlede udgifter til overførselsindkomster skønnes at stige fra ca. 14¼ pct. af BNP i 2023 til ca. 15 pct. af BNP i 2030, jf. figur 13. Den skønnede stigning afspejler blandt andet øgede udgifter til dagpenge og kontanthjælp mv. som følge af den forudsatte konjunkturalnormalisering med en lille stigning i ledigheden samt merudgifter til folkepension mv. i lyset af den demografiske udvikling, som indebærer flere overførselsmodtagere, herunder flere folkepensionister, jf. figur 10.

Fremskrivningen afspejler blandt andet reglerne for gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder, *Aftale om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparing for overførselsmodtagere* (november 2018), *Aftale om ny ret til tidlig pension* (oktober 2020), *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* (januar 2022), samt reform af SU-systemet på det videregående uddannelsesområde (juni 2024) mv.

⁷ Justeringerne afspejler vurderingen af de enkelte elementer i aftaler, herunder at en andel af den økonomiske ubalance i aftalen beregningsteknisk er forudsat håndteret via den offentlige investeringsramme.

⁸ Forskningsmålsætningen opgøres på budgetform.



Anm.: Definitionen af overførselsmodtagere i figur 14 følger af tabel B.6 i *Økonomisk Redegørelse, december 2024*.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

1.6 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Finanspolitikken tilrettelægges blandt andet under hensyntagen til konjunktursituationen. Finanspolitikken blev således strammet markant i 2022 og 2023, hvor der var højt kapacitetspres og høj inflation. I 2024 blev finanspolitikken stramme niveau fastholdt, med en flerårig finanseffekt på -1,0 pct.-point. Niveaue for finanspolitikken er som udgangspunkt stramt i 2025 og 2026, hvor den flerårige finanseffekt skønnes til henholdsvis -0,5 og -0,3 pct.-point, *jf. tabel 9*.

I forbindelse med *Første delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (januar 2024), *Anden delaftale under forsvarsforliget 2024-2033* (april 2024), *Delaftale 1 om Arktis og Nordatlanten under forsvarsforliget 2024-2033* (januar 2025) og øvrige aftaler på forsvarsområdet er det blandt andet besluttet at øge Forsvarets indkøb af militært materiel. Sådanne udgifter har generelt et højere importindhold, end der lægges til grund i beregningen af finanseffekterne. Det trækker isoleret set i retning af, at de beregnede finanseffekter i perioder med stor vækst i indkøb af materiel på forsvarsområdet udgør et overkantsskøn. Aktivitetsvirkningen af øgede forsvarsudgifter afhænger af den konkrete udmøntning.

Finanspolitikken tilrettelægges efter en aftagende strukturel saldo frem mod det mellemfristede mål på -0,5 pct. af BNP, *jf. afsnit 1.2*. Det afspejler sig i skønnet for de ét-årige finanseffekter i 2027-2030. Med den forudsatte finanspolitik ekskl. nye prioriteringer samt med beregningstekniske forudsætninger frem mod 2030 skønnes den ét-årige finanseffekt til omtrent 0,2 pct.-point i gennemsnit i perioden 2027-2030. Den konkrete finanspolitik vil blive planlagt i forbindelse med fremtidige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner.

Tabel 9**Finanseffekter i opdateret mellemfristet forløb, februar 2025 (virkning på outputgab)**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Gennemsnit 2027-2030
Pct.-point								
Ét-årig finanseffekt	1,4	1,1	-1,8	-1,2	-0,2	0,5	0,2	0,2
Flerårig finanseffekt	1,4	2,4	0,5	-0,8	-1,0	-0,5	-0,3	

Anm.: Den ét-årige finanseffekt beskriver virkningen af den førte finanspolitik i et enkelt år, målt ved ændringerne i finanspolitikken i forhold til året forinden. Den flerårige finanseffekt måler den samlede virkning på outputgabets af finanspolitikken siden 2019.

Kilde: *Økonomisk Redegørelse, december 2024* og egne beregninger.

1.7 Finanspolitisk holdbarhed og saldoudviklingen efter 2030

I årene efter 2030 bygger fremskrivningen på beregningstekniske principper og forudsætninger, herunder befolkningsprognosen fra Danmarks Statistik og DREAM. Efter 2030 forværres den offentlige saldo i en længere årrække i det beregningstekniske forløb, hvorefter saldoen genoprettes på langt sigt, *jf. figur 15*. Det er den såkaldte hængekøjeudfordring for de offentlige finanser, der dog er blevet væsentlig mindre siden indarbejdelsen af DREAM og Danmarks Statistiks *Befolkningsfremskrivning 2024, jf. Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024.

I det opdaterede forløb med væsentligt øget råderum inden for saldomålet på -0,5 pct. af BNP i 2030 skønnes den finanspolitiske holdbarhedsindikator lidt lavere og hængekøjeudfordringen svagt forværret i forhold til *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024. Det dækker over, at kilderne til opjustering af den strukturelle saldo i 2030, navnlig opjusteringen af de offentlige nettorenteindtægter i 2030, ikke har lige så høj virkning efter 2030, *jf. tabel 10*. Den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) skønnes til 1,2 pct. af BNP, svarende til 36 mia. kr. (2025-niveau), hvor den i augustforløbet blev opgjort til 1,3 pct. af BNP.

Tabel 10**Ændringer i den offentlige saldo i 2030 og den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) siden august 2024**

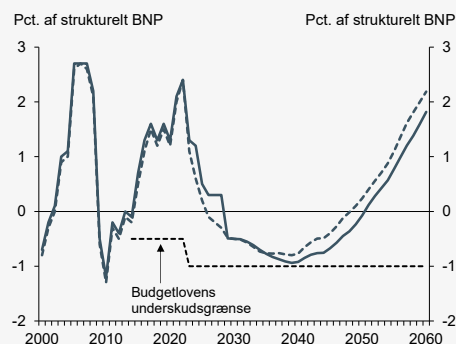
<i>Pct. af BNP</i>	2030	HBI
Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028	-0,5	1,3
Opdaterede skøn for selskabsskat og strukturel beskæftigelse	0,3	0,3
Skøn for offentlige nettorenteindtægter, herunder som følge af lavere offentlig gæld og opdaterede renteforudsætninger mv.	0,3	0,1
Opdateret skøn for provenu for registreringsafgift	0,1	0,1
Øvrige forhold under ét	0,0	0,1
Forløb før udmøntning af underliggende forbedring af den strukturelle offentlige saldo	0,2	1,9
Udmøntning af forbedring	-0,7	-0,7
Opdateret mellemfristet forløb, februar 2025	-0,5	1,2

Anm.: Der er afrundet til nærmeste 0,1 pct. af BNP.

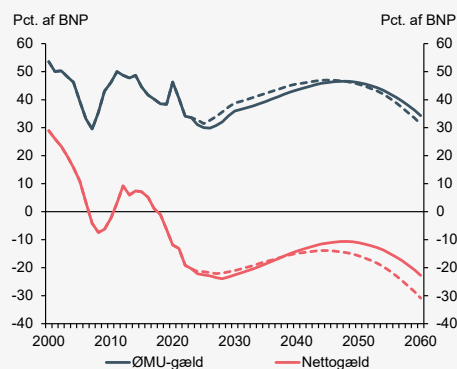
Kilde: Egne beregninger.

I forbindelse med budgetreglerne i EU's Stabilitets- og Vækstpagt er den såkaldte ØMU-gæld det centrale gældsbegreb, og grænsen er sat til 60 pct. af BNP. I perioden efter 2030 og i hængekøjeårene frem til 2050 vokser ØMU-gælden beregnings-teknisk til godt 45 pct. af BNP for derefter at aftage igen, *jf. figur 16*. ØMU-gælden er en bruttostørrelse, som blandt andet påvirkes af parallelle ændringer i den offentlige forvaltning og services aktiver og passiver, herunder fx i forbindelse med genudlån og *Aftale om ny model for finansiering af almene boliger (2017)* mv.

Figur 15
Den strukturelle saldo frem til 2060



Figur 16
ØMU-gælden og den offentlige nettogæld frem til 2060



Anm.: De stiplede linjer i henholdsvis figur 15 og figur 16 afspejler den strukturelle saldo, ØMU- og nettogælden i *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*. En negativ nettogæld betyder, at den offentlige sektor under et har en positiv finansiel nettoformue. I figur 15 er den strukturelle saldo efter 2030 baseret på et centreret gennemsnit over 3 år.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2028*, august 2024, Danmarks Statistik og egne beregninger.

I forbindelse med opgørelsen af den finanspolitiske holdbarhed er den offentlige nettogæld eller nettoformue det centrale gældsbebegreb. Den offentlige sektor skønnes at have en finansiel nettoformue i hele fremskrivningsperioden, der aftager som andel af BNP frem mod 2050, og derefter stiger som følge af de beregningstekniske overskud på langt sigt, *jf. figur 16*.

Bilag 1. Den strukturelle saldo

Bilagstabel 1.1

Faktiske og strukturelle særlige poster i beregningen af den strukturelle saldo

	2024	2025	2026	2027	2028
Pct. af BNP					
1. Faktisk saldo	2,9	1,6	1,3	0,8	0,5
Konjunkturrensning					
i) Outputgab	1,4	1,0	0,9	0,6	0,3
ii) Beskæftigelsesgab	2,0	1,7	1,4	1,0	0,5
a) Sammenvejet konjunkturgab = i)*0,4+ii)*0,6	1,7	1,5	1,2	0,8	0,4
b) Budgetfaktor	0,73	0,72	0,72	0,71	0,71
c) 1-(outputgab/100)	0,99	0,99	0,99	0,99	1,00
2. Konjunkturbidrag = a)*b)*c)	1,3	1,0	0,8	0,6	0,3
Selskabsskat (ekskl. Nordsø)					
Faktisk niveau	4,2	4,0	3,8	3,2	3,1
Strukturelt niveau	3,0	3,1	3,2	3,2	3,1
3. Korrektion	1,2	0,9	0,6	0,0	0,0
Registreringsafgift					
Faktisk niveau	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Strukturelt niveau	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3
4. Korrektion	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Aktieskat					
Faktisk niveau	1,7	1,4	1,4	1,4	1,4
Strukturelt niveau	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
5. Korrektion	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Bilagstabel 1.1 (fortsat)**Faktiske og strukturelle særlige poster i beregningen af den strukturelle saldo**

	2024	2025	2026	2027	2028
Pct. af BNP					
Pensionsafkastskat					
Faktisk niveau	0,6	0,9	1,0	1,1	1,1
Strukturelt niveau	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
6. Korrektion	-0,6	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1
Nordsøindtægter (inkl. udbytter fra Nordsøfonden)					
Faktisk niveau	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
Strukturelt niveau	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
7. Korrektion	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettorenteindtægter og udbytter (ekskl. Nordsø)					
Faktisk niveau	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7
Strukturelt niveau	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
8. Korrektion	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,1
Specielle budgetposter (netto)					
Faktisk niveau	-0,8	-1,0	-0,7	-0,6	-0,6
<i>Faktisk niveau korrigeret for engangsforhold mv. til beregning af strukturelt niveau, jf. bilagstabel 1.2</i>	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Strukturelt niveau	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
9. Korrektion	-0,3	-0,4	-0,1	0,0	0,0
10. Øvrige korrektioner (jf. bilagstabel 1.2)	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
11. 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 Strukturel saldo	1,2	0,5	0,3	0,3	0,3

Bilagstabel 1.2**Engangsf forhold mv., der korrigeres for i beregningen af den strukturelle saldo**

	2024	2025	2026	2027	2028
Pct. af BNP					
Engangsf forhold der korrigeres for i de specielle budgetposter i alt	-0,2	-0,3	-0,1	0,0	0,0
Covid-19-engangsf forhold i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv. (i de specielle budgetposter)	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Ekstraordinær udbetaling af for meget betalt ejendomsskat	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Øvrige korrektioner (uden for de specielle budgetposter) i alt	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Covid-19-engangsf forhold i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgeerhverv mv.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udviklingsbistand – forskel mellem politiske tilsagn og afløb i faktisk saldo	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion for oplysninger om indtægtssiden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion vedrørende Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektion for investeringer i kampfly ¹⁾	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Omregning til strukturelt BNP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

- 1) Investeringer i kampfly behandles på samme måde som nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder i beregningen af den strukturelle saldo og indgår via et syvårs glidende gennemsnit.

